

Program Szkolnego Koła Wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 110 w Warszawie

*„Ważny jest rodzaj pomocy, którą się oferuje,
ale jeszcze ważniejsze od tego jest serce,
z jakim tej pomocy się udziela.”*

Jan Paweł II

Program jest zgodny z Podstawą prawną - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie /Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm./.

I. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

Program działania Szkolnego Koła Wolontariatu ukazuje celowość działań edukacyjno - wychowawczych w pracy z dziećmi do osiągnięcia przez nich dojrzałości szkolnej w zakresie emocjonalnym i społecznym. Stwarza on okazję do wyszukiwania autorytetów i budowania świata wartości, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, w szukaniu pożytecznej formy spędzania czasu wolnego. Przyjęte w nim założenia, cele, treści i metody ich realizacji sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi ucznia, uwzględniając bowiem jego potrzeby intelektualne, emocjonalne, moralne i społeczne. Dobrane tematy i zadania posłużą do poszerzenia przez wolontariuszy wiedzy i doskonalenia umiejętności w zakresie właściwych postaw i zachowań w życiu, zwłaszcza otwarcia się na drugiego człowieka. Możliwości osiągnięcia sukcesów w działaniu wzmocnią poczucie pewności siebie. Uczeń rozpozna swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania.

Wolontariat szkolny to bezinteresowne, dobrowolne zaangażowanie społeczności szkoły - nauczycieli, uczniów i rodziców - na rzecz potrzebujących. Uczy postawy szacunku oraz pozytywnego stosunku wobec innych. Okres nauki w szkole jest najwłaściwszy dla kreowania postaw altruistycznych. Wykorzystując otwartość i ciekawość świata młodego człowieka poprzez wolontariat można odcisnąć dobroczynne piętno we wszystkich dziedzinach jego życia. Staramy się, aby uczniowie w naszej szkole byli pełni pasji i zaangażowania, kierowali się wrażliwością i troską o drugiego człowieka. Uczniowie chcą nieść bezinteresowną pomoc, służąc tak potrzebującym jak i samym sobie. Wolontariat również rozwija wśród młodzieży postawę alternatywną dla konsumpcyjnego stylu życia i uzależnień. Podejmowana przez uczniów - wolontariuszy aktywność i nabyte umiejętności wpływają pozytywnie na rozwój ich osobowości. Cechy te są ważne i pożądane ze względu na wymiar edukacyjno - wychowawczy.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

1. Zapoznanie uczniów z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie.
2. Budowanie tradycji szkoły zgodnie z założeniami programu wychowawczego.
3. Kreowanie roli szkoły jako centrum lokalnej aktywności.
4. Kształtowanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, kultura osobista, bezinteresowność, kreatywność.
5. Angażowanie się w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej, tworzenie więzi ze środowiskiem.
6. Nabywanie umiejętności współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów oraz poszukiwania kompromisów.
7. Rozwijanie empatii, uwrażliwienie na cierpienie, samotność i potrzeby innych.
8. Zaspokajanie potrzeb działania w grupie rówieśniczej.
9. Zdobywanie doświadczenia w nowych dziedzinach.
10. Możliwość wykorzystywania własnych umiejętności i doświadczeń.
11. Inspirowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego.
12. Rozwijanie pasji i zainteresowań.
13. Wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.
14. Poznawanie swoich "mocnych " i "słabych " stron.

III. REKRUTACJA CZŁONKÓW :

Uczniów można zachęcić do działania na kilka sposobów, np. poprzez:

- Stałą, ścienną gazetkę szkolną z informacjami o aktualnie organizowanych akcjach, najbliższych szkoleniach.
- Wywieszanie plakatów zachęcających młodzież do włączenia się w pracę szkolnego wolontariatu.
- Zamieszczenie informacji o działalności Szkolnego Koła Wolontariatu na stronie internetowej szkoły.
- Zachęcanie uczniów do działań w wolontariacie szkolnym podczas rozmów prowadzonych przez nauczycieli i doświadczonych wolontariuszy.
- Apel szkolny i spotkania informacyjne w klasach.
- Lekcje wychowawcze poświęcone idei wolontariatu.
- Wyznaczenie terminu spotkania organizacyjnego.
- Uznanie ucznia za wolontariusza wymaga spełnienia dwóch podstawowych warunków: dobrowolność i bezinteresowność wykonywania świadczeń.

IV. OBSZARY DZIAŁANIA:

Aktywność wolontariuszy ukierunkowana jest na dwa zasadnicze obszary: środowisko szkolne i środowisko pozaszkolne.

a) ŚRODOWISKO SZKOLNE:

- Organizowanie pomocy koleżeńskiej kolegów ze szkoły, którzy mają problem np. z zaległościami w nauce lub są w trudnej sytuacji materialnej (pomoc anonimowa).
- Rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego.
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych.

- Praca w bibliotece szkolnej.
- Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć czytelniczych w oddziale przedszkolnym z cyklu „Cała Polska czyta dzieciom”.
- Organizowanie pomocy dla uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (artykuły szkolne, zbiórki odzieży).
- Organizowanie różnych akcji w zależności od pojawiających się potrzeb.
- Zaangażowanie w Akcję Świątecznej Pomocy Rodzinom Będącym w Potrzebie: zbiórki żywności, środków czystości i słodyczy (Caritas).
- Włączanie się w pomoc przy dekoracjach podczas uroczystości szkolnych oraz pomoc przy apelach okolicznościowych, np. Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Papieski.

b) ŚRODOWISKO POZASZKOLNE:

- Współpraca z Parafią p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Warszawie.
- Akcje charytatywne wspierające instytucje, fundacje, stowarzyszenia i osoby prywatne.
- Nawiązanie kontaktów z instytucjami lokalnymi i prowadzenie działań na ich rzecz.
- Akcja „Kartka wsparcia” – pisanie pozytywnych listów do dzieci chorych na raka.
- Akcje charytatywne wspierające osoby chore, potrzebujące:

a) instytucje:

- Dom Pomocy Społecznej „Pod Brzozami”: wizyta w Domu z życzeniami, własnoręcznie zrobionymi upominkami, programem artystycznym z okazji Bożego Narodzenia, Dnia Babci i Dziadka oraz Wielkanocy; we współpracy ze świetlicą.
- Hospicjum Domowe na Tykocińskiej: „Pola Nadziei 2017”- sadzenie żonkili; zaangażowanie w kwesty świąteczne.
- Schronisko dla Zwierząt w Józefowie: współpraca ze schroniskiem polegająca na opiece nad zwierzętami, w ramach akcji „Wpieranie zwierząt w schroniskach” poprzez zorganizowanie zbiórki żywności na terenie szkoły.

b/ fundacje i stowarzyszenia:

- Wspomaganie Pallotyńskiej Fundacji Misyjnej Salvatti.pl – zbiórki starych telefonów, znaczków pocztowych.
- AKOGO? EWY BŁASZCZYK – zbiórki kluczy dla „Budzika”(tj. Klinika w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie).

V. REALIZOWANE ZADANIA:

1. Przybliżenie uczniom idei wolontariatu podczas spotkań i godzin wychowawczych.
2. Umożliwianie rozpoznania własnych motywacji do pracy.
3. Poznanie obszarów pomocy.
4. Poznanie zasad pracy i etyki działalności wolontarystycznej.
5. Zapoznanie z prawami i obowiązkami wolontariuszy.
6. Wywieszanie plakatów zachęcających młodzież do włączenia się w pracę Wolontariatu.
7. Zamieszczenie informacji o działalności Wolontariatu na stronie internetowej szkoły.
8. Zachęcanie uczniów do działań w Wolontariacie Szkolnym podczas rozmów prowadzonych przez nauczycieli i doświadczonych wolontariuszy.
9. Poznanie zakresu działalności PCK - formy pomocy pracy na rzecz osób potrzebujących; najstarszej polskiej organizacji humanitarnej.
10. Zebrania członków wolontariatu.
11. Pomoc najuboższym rodzinom, samotnym, chorym i osobom starszym przy współpracy z miejscową parafią.

12. Uzupełnianie „mapy” potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego - obserwacje, propozycje działań, wywiady z nauczycielami, SU, rodzicami, organizacjami lokalnymi.
13. Monitorowanie działalności wolontariuszy.
14. Wymiana doświadczeń.

VI. PRAWA WOLONTARIUSZA:

1. Wolontariusz ma prawo do zgłaszania własnych propozycji, inicjatyw.
2. Wolontariusz ma prawo do podejmowania pracy w wymiarze nieutrudniającym nauki w szkole, pracy w domu i odpoczynku.
3. Wolontariusz ma prawo do wsparcia ze strony opiekunów oraz członków Szkolnego Koła Wolontariatu.
4. Wolontariusz nie powinien wykonywać prac objętych polityką etatową, czyli zastępować pracownika.
5. Wolontariusz ma prawo być poinformowany o trudnościach, kosztach przejazdu związanych z wykonywaną pracą.
6. Nie wolno wywierać na wolontariusza presji moralnej w związku z realizowanym zadaniem pozostającym w konflikcie z jego przekonaniem.
7. Wolontariusz ma prawo do otrzymania wyższej oceny zachowania i pisemnego potwierdzenia wykonywanej działalności wolontaryjnej na świadectwie szkolnym pod warunkiem aktywnego i systematycznego (minimum 50%) uczestnictwa w spotkaniach i działaniach Szkolnego Koła Wolontariatu lub organizacji pozaszkolnej zajmującej się wolontariatem.
8. Wolontariusz ma prawo do rezygnacji z pracy na rzecz wolontariatu po uprzedzeniu opiekuna Szkolnego Koła Wolontariatu.

VII. OBOWIĄZKI WOLONTARIUSZA:

1. Nieletni członkowie Szkolnego Koła Wolontariatu muszą przedstawić pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych na działanie w Wolontariacie.
2. Wolontariusz ma obowiązek dążyć do urzeczywistnienia w sobie ducha wolontariusza, który niesie pomoc zawsze tam, gdzie sytuacja tego wymaga.
3. Wolontariusz ma obowiązek uczestniczyć w spotkaniach, pracach i szkoleniach Wolontariatu.
4. Wolontariusz jest słowny i wywiązuje się ze swoich obowiązków.
5. Wolontariusz ma obowiązek godnie reprezentować szkołę, stara się w szkole i poza nią zachowywać kulturalnie oraz być wzorem dla innych uczniów.
6. Członkowie wolontariatu działają w zespole i pomagają sobie nawzajem.
7. Wolontariusz ma obowiązek respektować zasady SKW takie, jak:
 - a) zasada osobistej pracy nad własnym rozwojem;
 - b) zasada zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy;
 - c) zasada troski o los słabszych;
 - d) zasada równości;
 - e) zasada prawdy, przyjaźni, życzliwości, szacunku.
8. Członkowie wolontariatu wykonują swoją pracę rzetelnie i uczciwie.
9. Wolontariusz może zostać skreślony z listy wolontariuszy za niestosowanie się do regulaminu.

VIII. CECHY WOLONTARIUSZA:

WYSOKI STOPIEŃ WRAŻLIWOŚCI, który pozwala na wnikliwą obserwację świata, tego, co nas otacza. To pomaga dostrzegać wokół siebie ludzi potrzebujących, samotnych, bezradnych, cierpiących i chorych. Samo dostrzeżenie ich - to nie wszystko! Wielu ludzi bowiem dostrzega wokół siebie potrzebujących, ale przechodzi obok obojętnie, nie reaguje.

EMPATIA, czyli umiejętność wczuwania się w sytuację i doznania drugiego człowieka, rozumienia i przeżywania jego cierpienia. Takie osobiste odbieranie drugiego człowieka skłania nas do zatrzymania się nad jego niedolą, wyzwala w nas potrzebę ochrania go, udzielania mu pomocy. Wtedy pomagamy najbardziej skutecznie. Dajmy z siebie jak najwięcej, a to z kolei daje nam ogromną satysfakcję i zadowolenie z dobrze wypełnionego moralnego obowiązku.

CIERPLIWOŚĆ, której należy się uczyć codziennie, wypełniając swe zobowiązania. Wymaga to dużego panowania nad swoimi emocjami, nad złością, zniecierpliwieniem, popędliwością, często nad lenistwem czy zniechęceniem.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ za siebie, swoje działania i za swojego podopiecznego. Odpowiedzialność należy w sobie wzbudzać i wzmacniać. Poczucie odpowiedzialności jest dowodem naszej dojrzałości do podejmowania różnych ról społecznych. Musimy pamiętać, że jeśli zobowiązujemy się do czegoś, powinniśmy wcześniej ocenić nasze siły i umiejętności, aby nie podejmować zadań przerastających nasze możliwości. Nigdy nie należy obiecywać zbyt wiele, a potem nie wywiązywać się ze swoich zobowiązań. Lepiej wziąć na siebie mniej obowiązków, ale wywiązać się z nich sumiennie.

WSPÓLDZIAŁANIE - znacznie więcej można osiągnąć działając wspólnie niż indywidualnie. Takiego współdziałania należy uczyć się, aby nie przekształciło się w zażartą rywalizację i zaspakajanie niezdrowych własnych ambicji.

PUNKTUALNOŚĆ - poszanowanie własnego czasu i czasu innych, to kolejna cecha, którą należy w sobie wypracować.

GOSPODAROWANIE CZASEM jest bardzo cenną umiejętnością, tym bardziej, że wolontariusze swoją działalność społeczną godzą z nauką szkolną i obowiązkami domowymi. Nie można bowiem być „dobrym” wolontariuszem dla wszystkich podopiecznych, zaniedbując własną rodzinę albo nawet sąsiadów.

TOLERANCJA i AKCEPTACJA - tak bardzo potrzebna zwłaszcza w kontaktach z osobami chorymi czy niepełnosprawnymi. To bardzo trudne zadanie, aby zaakceptować tę „inność” fizyczną czy psychiczną, umieć zobaczyć w osobie niepełnosprawnej pełnowartościowego człowieka. Nie każdy umie sobie z tym poradzić. Wymaga to pewnego treningu i przygotowania psychologicznego.

„**WSTYD ZA ZŁO**”, ważne jest wypracowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz poczucia wstydu za popełnione błędy czy wyrządzone krzywdy. Takie poczucie ma zastępować konstruktywną krytykę, służyć rozwojowi wewnętrznemu, pracy nad sobą w celu podnoszenia własnej wrażliwości, umiejętności i kwalifikacji.

PRAWO DO SŁABOŚCI, do błędu czy porażki - nie jesteśmy nieomylni, zdarza się, że zrobimy coś złe, nie tak, jak planowaliśmy. Musimy sobie dać to prawo, nie załamywać się porażkami, ale wyciągać z nich konstruktywne wnioski na przyszłość - uczyć się na błędach. Zdobywamy w ten sposób nowe doświadczenia, które nas rozwijają, wzbogacają. Tak uczymy się nowych rzeczy, aby potem służyć radą i pomocą innym.

DAŻENIE DO SAMODOSKONALENIA SIĘ - wolontariusz powinien ustawicznie podnosić swoje umiejętności i doskonalić się wewnętrznie, aby pełniej i skuteczniej pomagać potrzebującym.

IX. KODEKS ETYCZNY WOLONTARIUSZA:

Być pewnym.

Zastanów się, dlaczego chcesz pomagać innym ludziom.

Być przekonanym.

Nie oferuj swej pomocy, jeżeli nie jesteś przekonany o wartości tego, co robisz.

Być lojalnym.

Zgłaszaj sugestie, nie „uderzaj” w innych.

Przestrzegać zasad.

Nie krytykuj rzeczy, których nie rozumiesz. Może okazać się, że mają swoje uzasadnienie.

Mówić otwarcie.

Pytaj o rzeczy, których nie rozumiesz. Nie pozwól, by tłumione wątpliwości i frustracje odciągnęły Cię od tego, co najważniejsze, bądź zmieniły w osobę stwarzającą problem.

Chętnie uczyć się.

Rozszerzaj swoją wiedzę.

Stale się rozwijać.

Staraj się wiedzieć jak najwięcej o Twojej organizacji i pracy.

Nie sprzeciwiać się kontroli nad sobą.

Będiesz pracował lepiej i z większą satysfakcją, wykonując to, czego od Ciebie się oczekuje.

Być osobą, na której można polegać.

Praca jest zobowiązaniem. Wykonuj to, co zgodziłeś się zrobić. Nie składaj obietnic, których nie jesteś w stanie spełnić.

Działać w zespole.

Znajdź dla siebie miejsce w grupie. Samotnik działający na własną rękę jest mało skuteczny.

X. NAGRADZANIE WOLONTARIUSZY:

Co najmniej raz na rok zostanie zorganizowane spotkanie nagradzająco-podsumowujące, na którym spotykają się wszyscy wolontariusze wraz z opiekunami w celu przypomnienia misji wolontariatu, celów i zasad działania oraz nagrodzenia za działalność wolontariacką. Wolontariusze nie otrzymują i nie przyjmują wynagrodzenia, ani żadnych świadczeń za swoją pracę. Formami nagrody mogą być:

- wyrażenie uznania słownego;
- pochwała na forum szkoły, np. podczas apeli, uroczystości szkolnych;
- umieszczenie nazwiska w sprawozdaniu SKW;
- wręczenie dyplomów uznania.

Nagradzanie wolontariuszy ma walor motywujący, podkreślający uznanie dla działalności wolontariusza.

XI. SPOSOBY EWALUACJI:

1. Sprawozdanie z pracy Szkolnego Koła Wolontariatu na koniec roku szkolnego.
2. Rejestr akcji charytatywnych, instytucji, w których są obecni Wolontariusze.
3. Informacje zamieszczone na stronie internetowej szkoły.
4. Podziękowania od osób prywatnych i instytucji.
5. Wywiad z podopiecznymi na temat świadczonej pomocy.
6. Gazetka na korytarzu szkolnym poświęcona wolontariatowi.

XII. OCZEKIWANE EFEKTY:

- ✓ Wzrost świadomości dotyczącej ludzi potrzebujących.
- ✓ Dostarczenie młodzieży propozycji alternatywnych form spędzania czasu wolnego, wzrost aktywności szkolnej uczniów.
- ✓ Wykazywanie odpowiedzialności za swoje czyny oraz wyrozumiałości w stosunku do innych.
- ✓ Troska o dobro innych, uczenie bycia miłym, uśmiechniętym, przyjaznym.
- ✓ Wykazywanie się empatią, cierpliwością i inicjatywą.
- ✓ Pomaganie innym kierując się otwartością, serdecznością, wytrwałością, wrażliwością oraz bezinteresowną chęcią niesienia pomocy innym.
- ✓ Otwarcie szkoły na potrzeby środowiska lokalnego, nawiązanie współpracy z instytucjami i organizacjami pomocowymi, coraz lepszy wizerunek szkoły w środowisku lokalnym.

Opracowała: K. Krakowiak - opiekun Szkolnego Koła Wolontariatu